

Kleine herinneringen

Daan Thoomes herinnert zich willekeurig een aantal details van het Veenendaal uit zijn jeugd, zo'n goeie vijftig jaar geleden. Details die op het eerste gezicht onbeduidend lijken, maar dat bij nader inzien niet altijd zijn.

Door Daan Thoomes

Hoofdzaak of bijzaak?

Een gepensioneerd schoolhoofd vertelde een keer, dat hij vroeger altijd van huis naar school wandelde en dat hij dan meestal een hoed op zijn hoofd had. Als hij dan kwam aanlopen, konden de kinderen op het plein aan de stand van zijn hoed al zien welk humeur hij had. Dat werd dan al snel rondverteld, vooral als dat humeur niet al te best was.

Een ogenschijnlijk detail kan soms veel uitmaken. Het luiden van de schoolbel was ook zo iets. Als die bel een enkele keer kapot was, dan leek de schooldag ook ineens heel anders. En wat voor een volwassene een bijzaak lijkt, kan voor een kind soms uitermate belangrijk zijn. Zo neem je naar school niet zomaar iets mee, maar dat moet in een bepaald trommeltje of tasje. Zoals de lege speculaastrommel van Van Kooten die zo geschikt was om ijsjes van Jamin in te gaan halen om de hele klas op een verjaardag op te trakteren. Dubbeldik puur (van 15 cent), verkrijgbaar aan het loket bij Banketbakkerij Hament, net over het spoor.

Details die het dagelijks leven kleuren

De rode streekbussen van De Haas en de groene van de NBM die zo kenmerkend waren voor het straatbeeld. Maar ook nog zo nu en dan een paard en wagen, en tamelijk veel fietsers.

En dan was er blinde Riek die op vaste tijden langsliep als ze naar haar werk ging met haar herdershond. Als je haar groette dan groette ze ook altijd heel vriendelijk terug. Dat hoorde in die tijd toch zo. Kinderen behoorden éérst te groeten als ze een volwassene tegenkwamen.

Op school het schrijven met een kroontjespen en alles wat daarmee samenhangt: het schrijfschriftje, het inktpotje in de bank dat regelmatig moest worden bijgevuld en de van huis meegebrachte inktlap. Naar school gaan was spannend en leuk, maar ook een beetje ernstig.

Op straat het drukke verkeer als de fabrieken aan- of uitgingen. Op gezette tijden kwamen dan zwermen fietsers voorbij voor de Hollandia Tricotage, de Ritmeester of de Panter. Op zulke momenten werd de sfeer op straat daardoor bepaald. Je hoorde soms ook de fabriekssirenes. Bij het horen van zo'n 'fabrieksbel' konden sommige mensen precies zeggen van welke fabriek dat geluid afkomstig was. Het kunnen onderscheiden van geluiden was trouwens toch iets wat vaker voorkwam. Op zondag uiteraard ook de klank van de verschillende kerkklokken.

De bedrijvigheid in en rond het postkantoor. De zichtbaar grote hoeveelheid post die dagelijks verwerkt werd en de vele geüniformeerde postbodes die de post 's morgens en 's middags bij de mensen thuis bezorgden. En niet te vergeten het veld áchter het postkantoor waar je goed kon voetballen en waar evenementen georganiseerd werden zoals een lilliputtercircus, een waterorgel en de VEWIBETO (de Veenendaalse winkel en bedrijven tentoonstelling in een grote jaarbeurstent)

Kleinigheden die soms je leven lang bijblijven. Zoals de pot met zuurtjes bij de tandarts. Een bijzonder aardige tandarts en ook een echte kindervriend. Na een langdurige behandeling met de ouderwetse boor mocht je een (kleverig) zuurtje uitzoeken.

En dan het fietsen met het Veense fietsvlaggetje. Een kleurig vlaggetje met in grote letters VEENENDAAL en het wapen van Veenendaal. Fietsen werd zo een stoere aangelegenheid.

Fietsvlaggetje, gekocht bij fietsenmaker Piet Schuur, begin jaren vijftig

De prachtige Dinky Toys. Zo'n vijftig jaar geleden een vanzelfsprekende wens voor praktisch alle jongens. Verkrijgbaar op de speelgoedafdeling bij Hootsen.

Die 'ellendige nylons' die altijd weer ergens aan bleven haken en waarin dan ladders ontstonden. Die moesten worden 'opgehaald' bij Fennetje van de Bos in de Hoofdstraat. Een regelmatig terugkerende boodschap voor je moeder.

De introductie van de ijskast. Voortaan 'altijd' ijsjes in huis en de mogelijkheid om ijsblokjes toe te voegen aan priklimonade of een flesje Coca Cola.

De eerste spaghetti met tomatensaus en de eerste macaroni met tomatenpuree, geraspte kaas en hamblokjes uit de oven. Die macaronischotel werd ook wel koud meegenomen voor de picknick als er met de auto een uitstapje werd gemaakt.

De ingenieuze automatische platenwisselaar die was ingebouwd in een radiomeubel. Leuk om naar te kijken, maar na het afspelen van een aantal platen begon alles zo te wiebelen dat de muziek niet meer om aan te horen was.

De komst van de televisie. Aanvankelijk kijken met een zonnebril op want de televisie zou je ogen kunnen bederven. De jaren zestig waren nu duidelijk begonnen.

De zwarte Chevrolet, die onlosmakelijk verbonden was met uitstapjes en de vakantie naar Zwitserland (1955).

Prentenboek

Losse herinneringen die deel uitmaken van een soort geestelijk prentenboek. Zo nu en dan is het leuk om dat nog eens in te kijken om snel daarna de bladzijden weer om te slaan om uit te komen bij de dag van vandaag.

Zie ook: Thoomes, D.Th., Geurherinneringen aan Veenendaal. In: *Oud Veenendaal*, jrg. 22, nr. 1, 2007, pp. 13-15, fulltext: <http://igitur-archive.library.uu.nl/fss/2013-0321-201156/UUindex.html>
Gepubliceerd in: *Oud Veenendaal*, jrg. 27, nr.1, maart 2012, pp. 26-27.
(Laatst gewijzigd: 25 mei 2013).